
درآمدی بر مطالعات کودکی در ایران

گردآوری:

محمدسعید ذکایی

(استاد جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبائی)

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
محمدسعید ذکایی
۱۹	مطالعات کودکی: مفاهیم، رویکردها و مسائل محوری
محمدسعید ذکایی
۴۹	تمایزبانی نهادهای ادبیات کودک در دهه‌ی ۱۳۴۰
سیدمهدی یوسفی
۸۹	کودکی‌زدایی در کتاب‌های درسی ابتدایی ایران
احمد شبانی
۱۳۳	تحولات سن کودکی در حقوق ایران
دکتر امیرحمزه زینالی و تاجارا کریمی
۱۵۷	سیاست قانون‌گذاری ایران درباره‌ی کودکان بی‌سرپرست
صادق شریعتی‌نسب
۱۸۳	معنا، مفهوم و کارکرد فرزند در ایران
مرتضی کریمی، رضا عماتی‌سامانی
و مریم حسینی‌نیا
۲۳۱	جدال هویتی در پارک؛
نمایی از کودکی در فضای شهری
میترا اسفاری
۲۶۳	کار کودک در کوره‌های آجرپزی
تحلیل شبکه‌ی روابط کاری و اجتماعی یک کوره
نمره صفی‌خانی

از موقعیت کودکان تا نقش مردانه؛ بازنمایی کودکی
و نقش‌های جنسیتی در تبلیغات تلویزیونی

۳۰۳

آرشی حسن‌پور و احسان آقابابایی

بررسی تصویر کودکی در برنامه‌ی کودک تلویزیون

۳۳۷

آزاده سالمی

واکاوی مفاهیم «کودکی»، «خود» و «دیگری»

در سه کتاب تصویری فارسی

۳۷۷

عادله خلیفی

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

پیش‌گفتار

مؤسسه‌ی رحمان بنا بر فلسفه‌ی وجودی خود، که پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی است، گروه‌های آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده را به‌عنوان گروه هدف مطالعاتی خود برگزیده است. انجام و انتشار «گزارش وضعیت اجتماعی زنان در ایران (۹۰-۱۳۸۰)» آغاز مسیر پژوهش در حوزه‌ی زنان بود.

ورود به حوزه‌ی کودکان، یکی دیگر از گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه، با نخستین همایش ملی «کودکی در ایران» آغاز شد. تاکنون بیش‌تر پژوهش‌های انجام‌شده در ایران، درباره‌ی موضوع کودکی، بر پایه‌ی پارادایم‌های سستی صورت گرفته و از چارچوب‌های رشد زیستی و شناختی کودک بهره برده است. در بیش‌تر این پژوهش‌ها جای خالی واقعیت زیستی کودکان به چشم می‌خورد؛ خلثی که موجب ناتوانی در نظریه‌پردازی، برنامه‌ریزی و شناخت درست وضعیت کودکان می‌شود. به بیان دیگر، به کودکی از دریچه‌ی چشم بزرگ‌سالی نگریسته شده است؛ مرحله‌ی بعدی که کودک باید برای ورود به جامعه‌ی بزرگ‌سالی با انواع آموزش‌ها و مهارت‌ها تجهیز شود، بدون این‌که ویژگی‌های خود این مرحله از زندگی به رسمیت شناخته شود.